

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-50>

УДК 005.52:005.334]:[658.155:004

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ІТ-ПІДПРИЄМСТВ: ІДЕНТИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

FORMATION OF A FINANCIAL SECURITY SYSTEM OF IT-ENTERPRISES: IDENTIFICATION OF KEY COMPONENTS IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY

Мініна Оксана Валеріївна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5919-1599>

Поцелуйко Ігор Володимирович

докторант кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-7884-747X>

Олійник Світлана Ігорівна

завідувачка відділу аспірантури та докторантури,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-4219-0929>

Minina Oksana, Potseluyko Ihor, Oliinyk Svitlana
Chernihiv Polytechnic National University

У статті досліджено специфіку функціонування ІТ-підприємств в умовах цифрової економіки та обґрунтовано необхідність формування цілісної системи їх фінансової безпеки. Проаналізовано особливості галузі, зумовлені високою технологічною динамікою, глобальним характером діяльності, експортною орієнтацією та домінуванням людського капіталу. Визначено ключові фінансові ризики, притаманні ІТ-бізнесу, зокрема валютні, кадрові, інноваційні, ризики концентрації доходів. Запропоновано підхід до ідентифікації ключових компонентів фінансової безпеки на основі встановлення взаємозв'язку між ризиками, інструментами їх мінімізації та очікуваними результатами. Практична цінність отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих інструментів при формуванні систем фінансової безпеки ІТ-компаній, забезпечення їх фінансової стійкості та довгострокового розвитку в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: ІТ-підприємства, фінансова безпека, цифрова економіка, фінансові ризики, нематеріальні активи, глобалізація, фінансова стійкість.

The article examines the specific features of IT enterprises operating within the digital economy and substantiates the necessity of forming a comprehensive financial security system adapted to their business model. The research is based on the understanding that IT companies function in a highly dynamic technological environment characterized by rapid innovation cycles, global market integration, dominance of intangible assets, and cross-sectoral application of products and services. These characteristics significantly transform the structure of financial risks compared to traditional industries. The study identifies key financial threats arising from technological volatility, currency fluctuations due to export orientation, dependence on human capital, concentration of revenue streams, intellectual property risks, and instability of external demand. It is argued that under such conditions financial security cannot be limited to traditional financial stability indicators but must be interpreted as a multidimensional system aimed at protecting financial interests, ensuring liquidity, maintaining profitability, and supporting sustainable development. A structured approach to identifying the key components of the financial security system of IT enterprises is proposed. The approach is based on establishing a logical relationship between specific financial risks, concrete

managerial instruments used to minimize their impact, and the expected economic effects. Practical instruments such as diversification of client portfolios, geographic market segmentation, currency risk hedging mechanisms, development of internal reserve funds, implementation of intellectual property protection strategies, and flexible cost management models are considered as integral elements of the financial security framework. It is substantiated that systematic implementation of these instruments enhances resilience to external shocks, increases adaptability to technological change, and strengthens long-term financial sustainability of IT enterprises within the digital economy.

Keywords: IT companies, financial security, digital economy, financial risks, intangible assets, globalization, financial sustainability.

Постановка проблеми. Сучасний світ стрімко стає цифровим, змінюючи традиційні правила взаємодії між суб'єктами, умови довіри та безпеки в бізнесі і приватному житті. Найбільш дотичними до цих проблем в першу чергу стають ІТ-підприємства, що мають за основу своєї діяльності інформаційні технології та цифрові послуги, мережу віртуальної взаємодії з контрагентами, клієнтами, державними органами, фінансовими установами й оформлюють результати цієї діяльності, в тому числі пов'язані з рухом ресурсів та доходів, в інформаційному просторі, що зумовлює зростання ролі системного підходу до забезпечення їхньої економічної та, зокрема, фінансової безпеки в умовах цифрової трансформації.

Важливість формування ефективної системи фінансової безпеки ІТ-підприємств обумовлена також викликами, які сьогодні стоять перед суспільством: світ перебуває на зламі епох у прямому сенсі, зробивши впевнений крок у цифрову економіку, переживаючи економічну нестабільність, глобальну політичну кризу, воєнні конфлікти різної інтенсивності й одну з найбільш масштабних воєнних агресій за останні декілька десятиліть. Подібний рівень турбулентності й невизначеності стає надзвичайним викликом, переводячи проблему безпеки діяльності підприємств, насамперед фінансової безпеки, в розряд стратегічних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З огляду на актуальність, до проблеми фінансової безпеки сьогодні прикута увага широкого кола дослідників, науковий пошук яких охоплює питання від класичних теоретико-методологічних засад до вузьких прикладних завдань і аспектів. Зокрема, Лесун С. [1], Карбівський В. [2], Гринюк Н., Докієнко Л. [3], Варналій З., Мехед А. [4] та інші в своїх роботах аналізують наукові підходи до визначення сутності фінансової безпеки, вивчають її характеристики та складові, моделі і механізми управління нею в умовах цифрової економіки. Методичні підходи до оцінки, моделі діагностики рівня фінансової безпеки,

комплексний аналіз її стану представлено в роботах Докієнко Л., Брітченка І., Тринчука В., Левченко В. [5; 6] та інших. Проблемами системного управління фінансовою безпекою підприємства в умовах кризи, циклічності, воєнної економіки займаються Можук В., Цюра Т. [7], Плетенецька С., Діденко О. [8], Ситник Н., Половко Д. [9], Коваль Н., Корніюк К. [10], ін. Вивченню концептуальних підходів до оцінки та забезпечення фінансової безпеки ІТ-компаній в контексті розумної економіки та цифровізації присвячені дослідження Румик І., Пузирової П. [11], Панченко О., Лесуна С. та інших науковців.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри ґрунтовну теоретичну базу, що стосується питань фінансової безпеки підприємств, проблематика формування та оцінки системи фінансової безпеки ІТ-підприємств, ідентифікації її ключових компонентів, з огляду на специфіку галузі, залишається фрагментарно дослідженою та потребує подальшого вивчення з урахуванням галузевих особливостей і викликів цифрової економіки.

Метою статті є ідентифікація ключових компонентів системи фінансової безпеки ІТ-підприємств на основі аналізу специфіки їх діяльності, ролі ІТ-галузі в економіці та характерних фінансових ризиків, що формуються в умовах цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. В загальному розумінні будь-яка система представляє собою сукупність взаємопов'язаних елементів, об'єднаних спільною метою або спільною функцією. В цьому контексті система фінансової безпеки ІТ-підприємства – це, по суті, сукупність механізмів, інструментів і управлінських рішень, спрямованих на забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності, захисту доходів і мінімізації фінансових ризиків ІТ-підприємства в умовах цифрової економіки. Її основне призначення – забезпечити не лише виживання підприємства як системи, а й ефективність його функціонування, створити основу для стабільного розвитку в дов-

гостроковій перспективі через мінімізацію чи усунення ризиків і загроз із боку зовнішнього середовища.

ІТ-бізнес, на відміну від підприємств традиційних галузей економіки, характеризується рядом специфічних особливостей, що визначають умови його функціонування та розвитку.

По-перше, ключовим активом ІТ-підприємств є людський капітал – професійні знання, компетенції та досвід фахівців, які формують основну частину вартості бізнесу. На відміну від промисловості, сільського господарства, будівництва та інших галузей, де домінують матеріальні активи, для ІТ-підприємств вирішальне значення мають нематеріальні ресурси, що зумовлює підвищену чутливість до кадрових ризиків, які безпосередньо трансформуються у фінансові втрати через зниження доходів, зростання витрат на утримання персоналу та втрату контрактів.

По-друге, діяльність ІТ-компаній здійснюється в умовах високої технологічної динаміки. Якщо підприємства традиційних галузей, як правило, функціонують у межах відносно стабільної технологічної бази протягом тривалого періоду, то в ІТ-сфері швидкі зміни інформаційно-комунікаційних технологій зумовлюють необхідність постійного оновлення продуктів і рішень, що перетворює технологічну адаптивність з основного чинника конкурентоспроможності на критичну передумову життєздатності бізнесу, вимагаючи постійних фінансових інвестицій та підвищуючи рівень фінансових ризиків у разі технологічного відставання.

По-третє, ІТ-бізнес характеризується високим рівнем глобалізації та відсутністю жорстких географічних обмежень. Використання цифрових технологій дозволяє ІТ-підприємствам працювати на міжнародних ринках, взаємодіяти з клієнтами та партнерами з різних країн. Це, з одного боку, розширює можливості зростання, а з іншого – посилює вплив зовнішньоекономічних, валютних і регуляторних ризиків, що потребує побудови адаптивної системи фінансової безпеки, орієнтованої на роботу в глобальному середовищі.

Ще однією характерною особливістю ІТ-підприємств є універсальність застосування їхніх продуктів і рішень. Спеціалізуючись на певних інформаційно-технологічних продуктах або платформах, ІТ-компанії водночас обслуговують широкий спектр галузей – від машинобудування, авіаційної

промисловості, робототехніки, будівництва, архітектури до фінансової, банківської сфери, туризму і сфери послуг в цілому. Така мультисекторальна орієнтація формує специфічну структуру попиту та доходів ІТ-підприємств і зумовлює необхідність урахування різноспрямованих галузевих ризиків, що ускладнює прогнозування фінансових потоків та підвищує вимоги до системи фінансової безпеки.

Зазначені особливості ІТ-бізнесу обумовлюють необхідність оцінки реального масштабу та ролі ІТ-галузі в економіці, що дозволяє краще зрозуміти фінансові передумови формування системи фінансової безпеки ІТ-підприємств.

Слід зауважити, що згідно офіційної державної статистики, до ІТ-сектору України відносяться види діяльності, зосереджені у секції J «Інформація та телекомунікації» (розділи 62 та 63). Основу сектору складають розробка ПЗ (62.01), комп'ютерне консультування (62.02), хостинг і обробка даних (63.11), а також діяльність вебпорталів та інша діяльність у сфері ІТ [13].

Аналізуючи динаміку доданої вартості, створеної в ІТ-секторі України в період з 2013 по 2021 рр., можна побачити стрімке зростання її суми (в 11,8 разів), а також частки галузі ІТ в загальній сумі доданої вартості країни – майже втричі (рис. 1).

Початок повномасштабної агресії проти нашої держави з боку РФ негативно вплинув на діяльність ІТ-підприємств – сума створеної ними доданої вартості зменшилася майже вдвічі (на 45,4%), а частка галузі знизилася з 3,38% у 2021 р. до 2,15% у 2022 р. Проте, за наступні два роки адаптаційні можливості ІТ-сфери дозволили їй повернути втрачені позиції, наблизивши значення вказаних показників до рівня «довоєнного» 2021 р.

Незважаючи на незначну частку ІТ-сектору в створеній економічними суб'єктами країни доданій вартості, його вагомість в експорті послуг набагато відчутніша – частка галузі в загальній сумі експорту послуг зросла з 5,7% у 2013 р. до 37,2% у 2024 р. (рис. 2). При цьому в 2021 р. порівняно з 2013 р. вона збільшилася майже у 8 разів, що підтверджує провідну роль галузі ІТ в експорті послуг.

Початок війни змінив тенденцію через суттєвий відтік кадрів, підвищення ризиків і суто технічні проблеми, пов'язані з електропостачанням, від наявності якого результати роботи ІТ-підприємств залежать на 100%, – обсяги експорту у 2024 р. знизилися на 12,2% порівняно із 2022 р., а частка галузі в експорті –

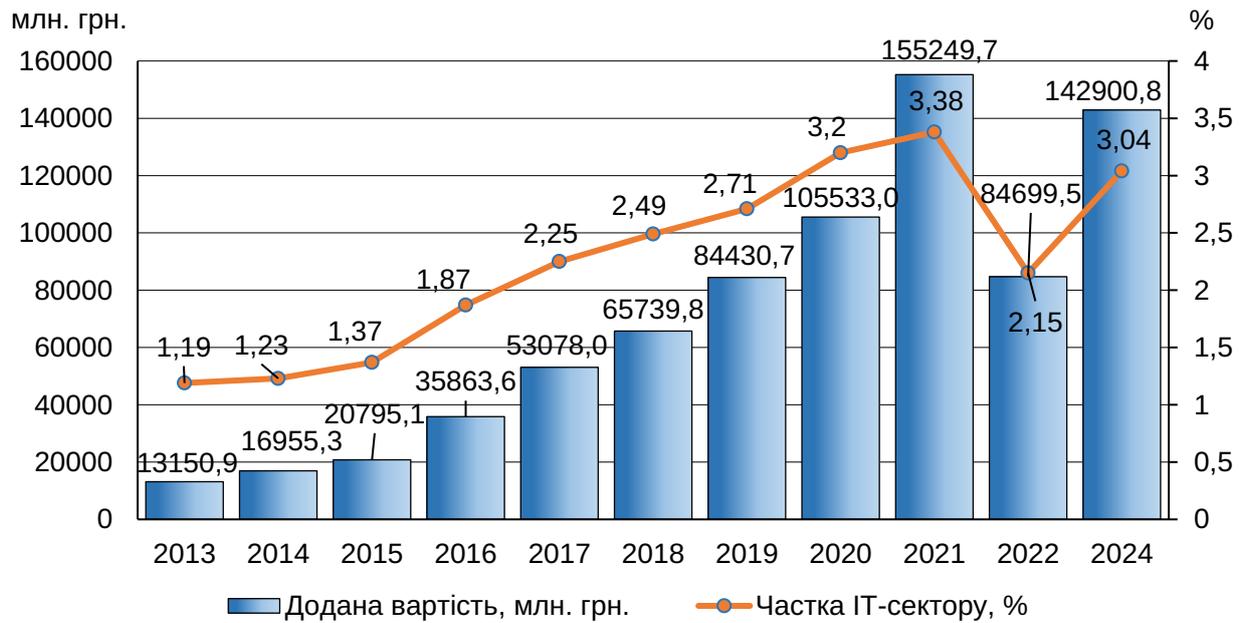

Рис. 1. Додана вартість за витратами виробництва суб'єктів господарювання ІТ-сектора України та його частка в загальній сумі доданої вартості

Джерело: сформовано на основі [14]

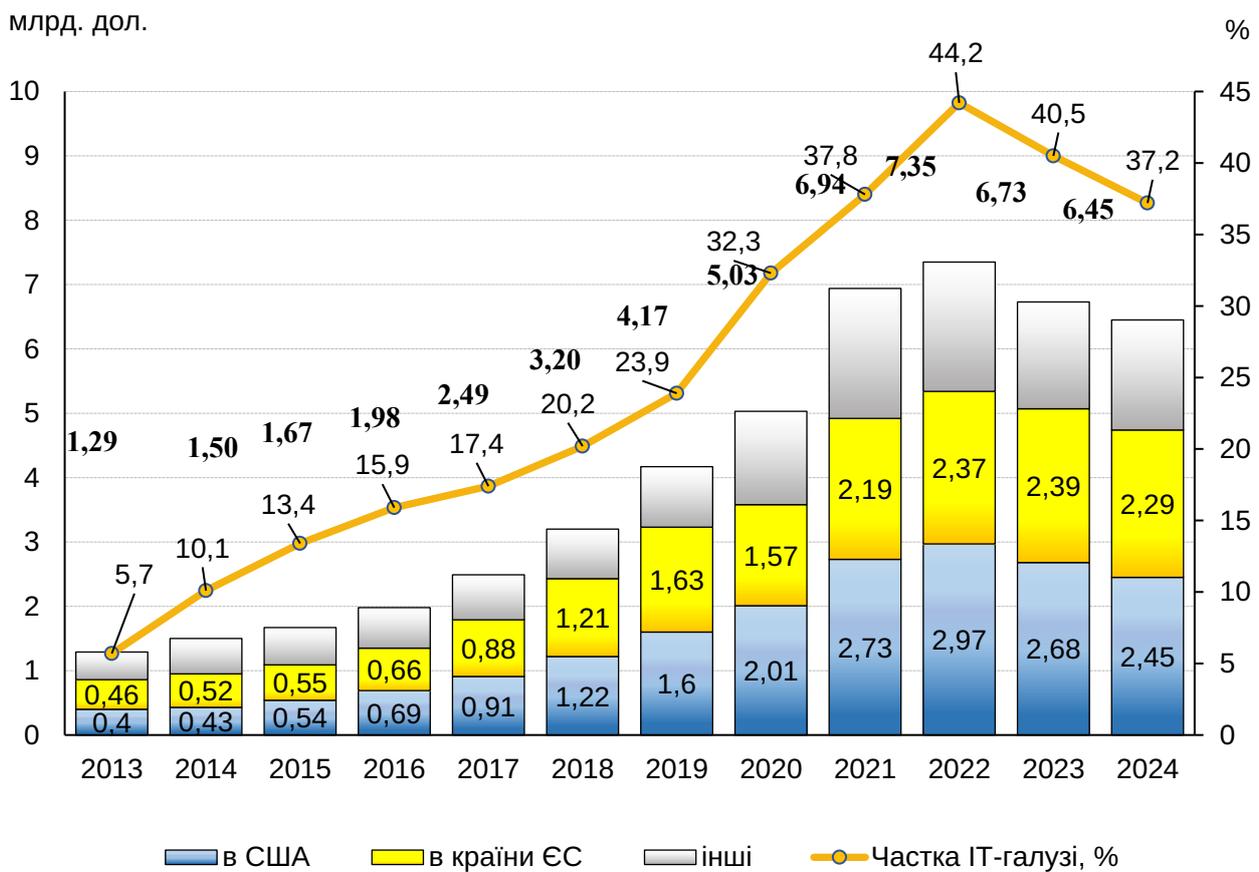

Рис. 2. ІТ-галузь України: обсяг експорту комп'ютерних послуг, млрд дол.

Джерело: сформовано на основі [15]

з 44,2% до 37,2%. Протягом 10 років до повномасштабного вторгнення експорт ІТ-послуг у середньому зростав на 21,3% щорічно (з 1,29 млрд дол. у 2013 р. до 7,35 млрд дол. – у 2022 р.), збільшившись за 10 років у 5,7 разів. Темпи приросту експорту комп'ютерних послуг є одними з найвищих, що не можуть продемонструвати інші галузі «традиційної» економіки. І, слід підкреслити, що у 2022 р. ІТ виявилася єдиною галуззю української економіки, що зберегла позитивну динаміку та показала зростання на 5,8% (рис. 3).

Стрімке падіння, спричинене війною, досить швидко компенсується відновленням, оскільки цифрова економіка має беззаперечну перевагу завдяки специфіці своїх «виробничих» процесів та «гнучкості» тих ресурсів, які залучає для самореалізації, досягнення основної мети.

Попри всі складнощі, пов'язані з війною та економічною кризою, Україна на сьогодні має одну з найвищих часток експорту ІКТ-послуг у загальному експорті послуг. Для порівняння, у 2024 р. середньосвітовий показник складав 14,9%, Китай в експорті послуг мав 16,9% послуг ІТ-сектору, США – 7,9%, ЄС – 18,6%, набагато вищу частку мала Індія – 47,4%, найвищу – Ізраїль – 64% [17]. Загальний економічний ефект від діяльності ІТ-індустрії України в 2024 р. оцінюється фахівцями в 12,2 млрд дол. США [18], що дозволяє вва-

жати одним з основних драйверів вітчизняної економіки.

Побіжний аналіз офіційної статистичної інформації дозволяє доповнити перелік специфічних рис ІТ-галузі фактом досить високого рівня валютних ризиків і чутливості до глобальних шоків – суттєва залежність від експорту, курсу валют, кон'юнктури світових ринків додає вразливості галузі й вимагає більш прискіпливого ставлення до питань безпеки, в тому числі фінансової.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна констатувати, що функціонування ІТ-підприємств у цифровій економіці супроводжується впливом специфічних фінансових ризиків, зумовлених високою технологічною динамікою, глобальним характером діяльності, домінуванням нематеріальних активів і мультисекторальною орієнтацією продуктів та послуг. За цих обставин забезпечення фінансової безпеки ІТ-підприємств потребує системного підходу, який передбачає ідентифікацію ключових компонентів, спрямованих на захист фінансових інтересів бізнесу та підтримання його стійкого розвитку.

З метою систематизації вказаних ризиків та обґрунтування структури системи фінансової безпеки ІТ-підприємств доцільно здійснити ідентифікацію ключових компонентів через взаємозв'язок «ризик – запобіжник – результат» (табл. 1).

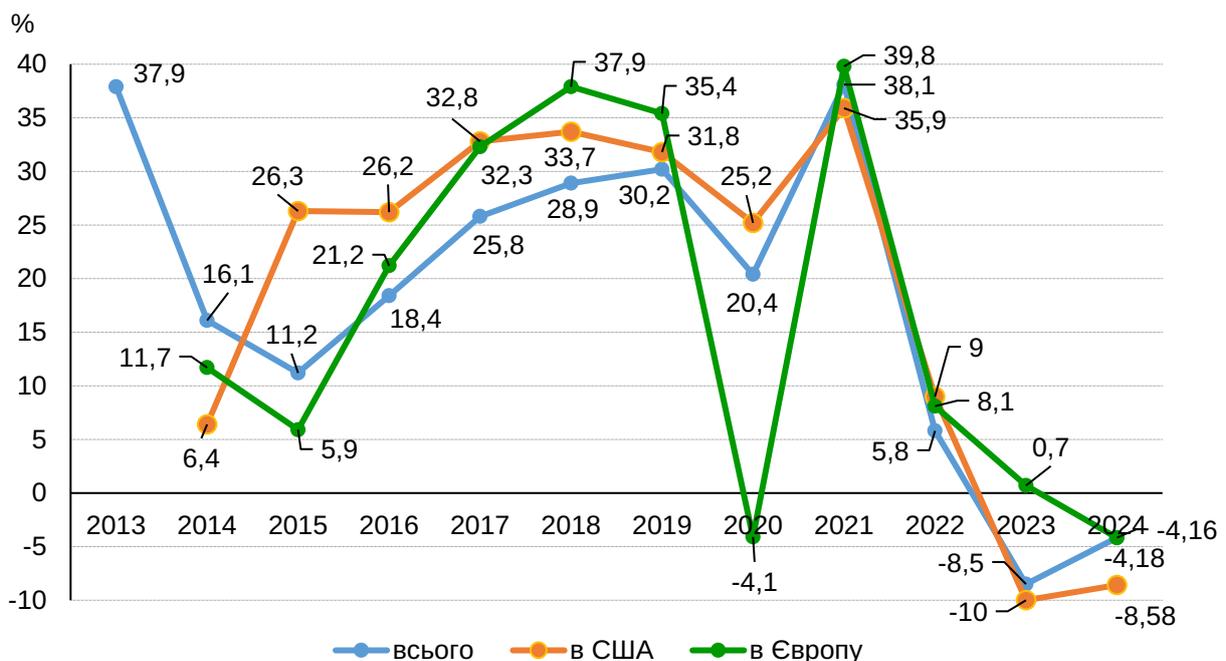

Рис. 3. Щорічна динаміка експорту комп'ютерних послуг за напрямками (темпи приросту), %

Джерело: сформовано на основі [16]

Домінування людського капіталу в структурі активів ІТ-підприємств вимагає уваги до нього при формуванні системи фінансової безпеки. Втрата ключових фахівців і дефіцит кваліфікованих кадрів, зростання витрат на утримання персоналу в кінцевому підсумку трансформуються у фінансові ризики – зниження доходів, порушення контрактних зобов'язань, підвищення операційних витрат, що перетворює кадрову складову на невід'ємний компонент системи фінансової безпеки ІТ-підприємства.

Крім того, однією з базових у системі фінансової безпеки ІТ-підприємств є валютна складова, оскільки значна частка доходів формується за рахунок експорту послуг і надходжень в іноземній валюті. Залежність від коливань валютних курсів, зміни валютного регулювання та зовнішньоекономічної кон'юнктури зумовлює підвищений рівень валютних ризиків, тому система фінансової безпеки має бути орієнтована на збереження стабільності грошових потоків і мінімізацію

негативного впливу валютних шоків на фінансові результати діяльності ІТ-підприємств.

Специфіка ІТ-бізнесу, пов'язана з проектним характером діяльності, контрактною формою співпраці з клієнтами та залежністю від зовнішнього попиту, створює ризики нерівномірності надходжень і розривів ліквідності, що суттєво впливає на фінансову стійкість підприємства. У цьому контексті система фінансової безпеки має бути спрямована на забезпечення платоспроможності підприємства, підтримання достатнього рівня фінансових резервів і зниження залежності від окремих клієнтів або ринків. Крім того, контрактна форма роботи з замовниками, клієнтами та партнерами пов'язана з невизначеністю строків виконання проектів, ризиками дострокового розірвання контрактів, затримками платежів, змінами умов співпраці – все це безпосередньо впливає на фінансові результати діяльності, тому система фінансової безпеки має враховувати необхідність захисту дого-

Таблиця 1

Ідентифікація ключових компонентів фінансової безпеки ІТ-підприємств

Ризик	Компонент системи фінансової безпеки (запобіжник)	Очікуваний ефект
Втрата ключових фахівців, зростання витрат на персонал	Довгострокові контракти з ключовими спеціалістами; програми мотивації та утримання персоналу; розвиток внутрішніх компетенцій; зменшення залежності від окремих експертів	Збереження дохідної бази та зниження операційних фінансових втрат
Валютні коливання, зміна валютного регулювання	Диверсифікація валютної структури доходів; географічна диверсифікація ринків збуту; узгодження валют контрактів і витрат; формування валютних резервів	Зниження курсових втрат і стабілізація грошових потоків
Нерівномірність надходжень, ризики ліквідності	Диверсифікація портфеля замовлень; поєднання коротко- та довгострокових контрактів; формування фінансових резервів; планування грошових потоків	Підтримання платоспроможності та фінансової стійкості
Контрактні ризики, затримки платежів	Використання поетапної оплати проектів; авансові платежі; стандартизація контрактних умов; диверсифікація клієнтської бази	Підвищення прогнозованості доходів і зниження фінансових втрат
Інвестиційні ризики інноваційних проектів	Поетапне фінансування інновацій; пріоритезація інвестиційних проектів; оцінка економічної доцільності розробок; баланс між інноваціями та поточною діяльністю	Збалансованість інвестицій і фінансових можливостей підприємства
Регуляторна та податкова невизначеність	Моніторинг змін регуляторного середовища; адаптація бізнес-моделей до податкових режимів; диверсифікація юрисдикцій діяльності; юридичний супровід зовнішньоекономічних операцій	Зниження регуляторних і податкових фінансових ризиків

Джерело: сформовано авторами

вірних інтересів і мінімізації фінансових втрат, пов'язаних із контрактними ризиками.

Технологічна динамічність, що є однією з визначальних особливостей ІТ-бізнесу, потребує безперервного потоку інвестицій у розвиток ІТ-підприємств. При цьому інвестиційна складова фінансової безпеки об'єктивно пов'язана з ризиками неефективного використання фінансових ресурсів, невизначеністю щодо окупності інновацій, успішності реалізації проєктів, можливих втрат у разі технологічного відставання. В рамках даного компоненту фінансова безпека має забезпечувати збалансованість між інвестиційними потребами та фінансовими можливостями підприємства.

Діяльність ІТ-підприємств у цифровій економіці відбувається в умовах змінного регуляторного середовища, зокрема у сфері оподаткування, валютного контролю, правового регулювання цифрових послуг тощо. Невизначеність регуляторних правил і можливі зміни податкового режиму формують додаткові фінансові ризики, що мають бути враховані в системі фінансової безпеки ІТ-підприємства. Регуляторна складова спрямована на забезпечення фінансової стабільності підприємств в умовах адаптації до змін інституційного середовища.

Висновки. Стрімкий розвиток цифрової економіки, зростання глобальної турбулентності, воєнні ризики і трансформація бізнес-моделей зумовлюють підвищену вразливість ІТ-підприємств до фінансових загроз, а специфіка ІТ-бізнесу формує особливий профіль фінансових ризиків, який відрізняється від традиційних галузей економіки.

Проведений аналіз ролі ІТ-галузі в економіці України та динаміки її розвитку свідчить про зростаючу економічну значущість сектору, особливо в експорті послуг, що одночасно посилює його чутливість до валютних, регуляторних і зовнішньоекономічних шоків. За таких умов забезпечення фінансової безпеки ІТ-підприємств набуває стратегічного значення та потребує системного підходу.

Ідентифікація ключових компонентів системи фінансової безпеки ІТ-підприємств через взаємозв'язок «ризик – запобіжник – результат» дозволяє перейти від узагальнених теоретичних підходів до практично орієнтованого бачення механізмів мінімізації фінансових загроз. Запропонований підхід може бути використаний як аналітична основа для формування або вдосконалення системи фінансової безпеки ІТ-підприємств з урахуванням галузевих особливостей та викликів цифрової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Лесун С. Фінансова безпека підприємств та її особливості в умовах цифрової економіки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 3(39). С. 341-352. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-341-352](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-341-352) (дата звернення: 30.01.2025).
2. Карбівський В. Сучасні підходи до дефініції «фінансова безпека підприємства». *Український економічний часопис*. 2024. № 3. С. 53-57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-3-9> (дата звернення: 30.01.2025).
3. Гринюк Н., Докієнко Л. Фінансова безпека підприємств України. *Scientia fructuosa*. 2021. Том 136. № 2. С. 79-93. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(136\)06](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(136)06) (дата звернення: 30.01.2025).
4. Варналій З., Мехед А. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в умовах цифрової економіки. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 4(45). С. 267-275. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.45.2022.3813> (дата звернення: 30.01.2025).
5. Dokiienko, L. et al. (2024). Determinants of enterprise's financial security. *Quantitative Finance and Economics*. Volume 8, Issue 1: P. 52-74. DOI: 10.3934/QFE.2024003 (дата звернення: 30.01.2025).
6. Dokiienko, L. (2021). Financial security of the enterprise: an alternative approach to evaluation and management. *Business, Management and Economics Engineering*. Volume 19. Issue 2: P. 303-336. DOI: <https://doi.org/10.3846/bmee.2021.14255> (дата звернення: 30.01.2025).
7. Можук В., Цюра Т., Можук В. Системне управління фінансовою безпекою підприємства в умовах воєнної економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2026. № 1-2. С. 51-60. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2025.01-02.051> (дата звернення: 30.01.2025).
8. Плетенецька С., Діденко О. Фінансова безпека і управління фінансовою стійкістю малих підприємств в умовах циклічної економіки та війни. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 3(79). С. 60-71. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-60-71> (дата звернення: 30.01.2025).
9. Ситник Н., Половко Д. Фінансова безпека підприємства в умовах війни: цілі, пріоритети й шляхи забезпечення. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 91(6). С. 111-122. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.06.111 (дата звернення: 30.01.2025).

10. Коваль Н.І., Корніюк К.В. Забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах війни: проблеми та особливості. *Агросвіт*. 2024. № 4. С. 152-158. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792> (дата звернення: 30.01.2025).
11. Rumyk, I., Puzyrova, P. (2025). Conceptual Approaches to Ensuring Financial Security of it Companies in the Context of Smart Economy and Digitalization. *Economics, Finance and Management Review*. № 1(21). P. 85-97. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2025-1-85-97> (дата звернення: 30.01.2025).
12. Панченко О., Лесун С. Методичні підходи до оцінки рівня фінансової безпеки підприємств ІТ-сфери. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 3(43). С. 347-358. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-347-358](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-347-358) (дата звернення: 30.01.2025).
13. КВЕД для ІТ ФОП. TAXER. URL: <https://taxer.ua/uk/kb/kved-dlya-it-fop> (дата звернення: 02.02.2026).
14. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/> (дата звернення: 02.02.2026).
15. Статистика зовнішнього сектору. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/en/statistic/sector-external?utm_source=chatgpt.com#1 (дата звернення: 02.02.2026).
16. It Research Ukraine 2024: Стійкість як нова реальність. URL: <https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research-ukraine/?modal=research-ukraine> (дата звернення: 02.02.2026).
17. World Development Indicators. World Bank Group: official website. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/Series/BX.GSR.CCIS.ZS> (дата звернення: 03.02.2026).
18. It Research Ukraine 2025: Від адаптації до перебудови. URL: <https://itcluster.lviv.ua/it-research-ukraine-report> (дата звернення: 03.02.2026).

REFERENCES:

1. Lesun S. Finansova bezpeka pidpriemstv ta yii osoblyvosti v umovakh tsyvrovoi ekonomiky [Financial security of enterprises and its features in the digital economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. 2024. № 3(39). S. 341-352. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-341-352](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-341-352) (accessed January 30, 2025).
2. Karbivskiy V. Suchasni pidkhody do definitsii «finansova bezpeka pidpriemstva». [Modern approaches to the definition of «financial security of an enterprise»]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys*. 2024. № 3. S. 53-57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-3-9> (accessed January 30, 2025).
3. Hryniuk N., Dokiienko L. Finansova bezpeka pidpriemstv Ukrainy [Financial security of Ukrainian enterprises]. *Scientia fructuosa*. 2021. Tom 136. № 2. S. 79-93. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(136\)06](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(136)06) (accessed January 30, 2025).
4. Varnalii Z., Mekhed A. Finansova bezpeka subiektiv pidpriemnytstva v umovakh tsyvrovoi ekonomiky [Financial security of business entities in the digital economy]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 4(45). С. 267-275. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapt.4.45.2022.3813> (accessed January 30, 2025).
5. Dokiienko, L. et al. (2024). Determinants of enterprise's financial security. *Quantitative Finance and Economics*. Volume 8, Issue 1: P. 52-74. DOI: 10.3934/QFE.2024003 (accessed January 30, 2025).
6. Dokiienko, L. (2021). Financial security of the enterprise: an alternative approach to evaluation and management. *Business, Management and Economics Engineering*. Volume 19. Issue 2: P. 303-336. DOI: <https://doi.org/10.3846/bmee.2021.14255> (accessed January 30, 2025).
7. Mozhuk V., Tsiura T., Mozhuk V. Systemne upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpriemstva v umovakh voiennoi ekonomiky. [Systematic management of the financial security of an enterprise in the conditions of a war economy]. *Institut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii*. 2026. № 1-2. С. 51-60. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2025.01-02.051> (accessed January 30, 2025).
8. Pletenetska S., Didenko O. Finansova bezpeka i upravlinnia finansovoiu stiikistiu malykh pidpriemstv v umovakh tsyklichnoi ekonomiky ta viiny [Financial security and financial sustainability management of small businesses in a cyclical economy and war]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. 2025. № 3(79). С. 60-71. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-60-71> (accessed January 30, 2025).
9. Sytnyk N., Polovko D. Finansova bezpeka pidpriemstva v umovakh viiny: tsili, priority y shliakhy zabezpechennia [Financial security of an enterprise in wartime: goals, priorities and ways of ensuring it]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk*. 2024. № 91(6). С. 111-122. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.06.111 (accessed January 30, 2025).
10. Koval N.I., Korniiuk K.V. Zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva v umovakh viiny: problemy ta osoblyvosti [Ensuring the financial security of an enterprise in wartime: problems and features]. *Ahrosvit*. 2024. № 4. С. 152-158. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792> (accessed January 30, 2025).

11. Rummyk, I., Puzyrova, P. (2025). Conceptual Approaches to Ensuring Financial Security of it Companies in the Context of Smart Economy and Digitalization. *Economics, Finance and Management Review*. № 1(21). P. 85-97. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2025-1-85-97> (accessed January 30, 2025).
12. Panchenko O., Lesun S. Metodichni pidkhody do otsinky rivnia finansovoi bezpeky pidpriemstv IT-sfery [Methodological approaches to assessing the level of financial security of IT enterprises]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. 2025. № 3(43). S. 347-358. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-347-358](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-347-358) (accessed January 30, 2025).
13. KVED dlia IT FOP [KVED for IT self-employed persons]. TAXER. URL: <https://taxer.ua/uk/kb/kved-dlya-it-fop> (accessed February 2, 2026).
14. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <https://stat.gov.ua/> (accessed February 2, 2026).
15. Statystyka zovnishnoho sektoru [External sector statistics]. Natsionalnyi bank Ukrainy. URL: https://bank.gov.ua/en/statistic/sector-external?utm_source=chatgpt.com#1 (accessed February 2, 2026).
16. It Research Ukraine 2024: Stiikist yak nova realnist [It Research Ukraine 2024: Sustainability as a new reality]. URL: <https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research-ukraine/?modal=research-ukraine> (accessed February 2, 2026).
17. World Development Indicators. World Bank Group: official website. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators/Series/BX.GSR.CCIS.ZS> (accessed February 3, 2026).
18. It Research Ukraine 2025: Vid adaptatsii do perebudovy [It Research Ukraine 2025: From adaptation to restructuring]. URL: <https://itcluster.lviv.ua/it-research-ukraine-report> (accessed February 3, 2026).

Дата надходження статті: 10.02.2026

Дата прийняття статті: 29.02.2026

Дата публікації статті: 09.03.2026